

ŠKOLSKE KNJIŽNICE DANAS: STANJE I PERSPEKTIVE

8. OKRUGLI STOL
ZA ŠKOLSKE KNJIŽNICE

Mira Zovko, prof.
viša stručna savjetnica
za školske knjižnice

Virovitica, 5. listopada 2017.

SUSTAV OBRAZOVANJA

Omogućiti svima

stjecanje znanja, vještina i vrijednosti potrebnih za uspješan život u suvremenom društvu

- osposobiti za cjeloživotno učenje i rad
- omogućiti da se razvijaju kao kreativni, aktivni i samopouzdana pojedinci.

MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA

Podupire i osigurava uvjete za formiranje

- ◉ obrazovanih,
- ◉ kompetentnih,
- ◉ samopouzdatih,
- ◉ poduzetnih i
- ◉ odgovornih pojedinaca
 - kvalitetan i
 - dostupan sustav cjeloživotnog obrazovanja.

STRATEŠKI RAZVOJ

Treba sadržavati

- Zakonski okvir
- Analizu stanja
 - ✓ Pokazatelji uspješnosti,
 - ✓ **SWOT analiza** (snaga, slabosti, mogućnosti i prijetnje)
- Viziju
- Misiju
- Zadaće
- Djelatnost

ŠKOLSKA KNJIŽNICA - IZVORIŠTE ZA STVARALAŠTVO UČENIKA I UČITELJA

Kao integralni dio škole, školske knjižnice ima zadaću da svaki učenik uspije na najbolji način:

potičući metode djelotvornog
poučavanje,
usvajanjem novog znanja i
umijeća.

ŠKOLSKA KNJIŽNICA - IZVOR INFORMACIJA I ZNANJA

- Suvremena školska knjižnica

intelektualno,

informatičko i

komunikacijsko središte škole

koje osim toga njeguje i vrednuje odgojno-obrazovnu komponentu koja utječe na cjelokupni razvoj učenika.

CILJEVI STRATEŠKOG RAZVOJA ŠKOLSKIH KNJIŽNICA

- ❖ Korisnici i usluge školske knjižnice
- ❖ Prostor i oprema školske knjižnice
- ❖ Izgradnja i vođenje zbirke u klasičnom obliku
 - ✓ Školska digitalna knjižnica
 - ✓ Zavičajna zbirka
- ❖ Funkcionalna povezanost knjižnica

STRATEŠKI RAZVOJA ŠKOLSKIH KNJIŽNICA U RH

○ Zasniva se na

1. Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi
 2. Zakonu o knjižnicama
- Državnome pedagoškom standardu osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja
 - Državnome pedagoškom standardu srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja

STRATEŠKI RAZVOJA ŠKOLSKIH KNJIŽNICA U RH

- Standardu za školske knjižnice
 - *UNESCO-ovom* Manifestu za školske knjižnice
 - *IFLA-inim i UNESCO-ovim* Smjernicama za školske knjižnice

ZAKON O ODGOJU I OBRAZOVANJU U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI

Školska ustanova ima knjižnicu.

- Djelatnost knjižnice sastavni je dio obrazovnog procesa u kojem se stručno-knjižnična djelatnost obavlja u manjem opsegu ili uobičajeno i služi za ostvarivanje obrazovnog procesa.
- Knjižnica mora udovoljavati uvjetima koji su propisani standardima.

ZAKON ...(NARODNE NOVINE, BROJ 87/08, 86/09, 92/10, 105/10-ISPR., 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14 I 7/17)

- Stručni suradnici u školskoj ustanovi su: pedagog, psiholog, knjižničar ...
- Poslove stručnog suradnika može obavljati osoba koja je završila diplomski sveučilišni studij odgovarajuće vrste i ima pedagoške kompetencije.
- Stručni suradnici obavljaju neposredan odgojno-obrazovni rad s učenicima te stručno razvojne i koordinacijske poslove.

KOMPETENCIJSKI OKVIR STRUČNOG ZNANJA I VJEŠTINA

- ◉ temeljno znanje i vještine koje se stječu sveučilišnim obrazovnim programima na trima razinama,
- ◉ programi informacijskog opismenjavanja kao obvezni sadržaj na svim obrazovnim razinama,

KOMPETENCIJSKI OKVIR STRUČNOG ZNANJA I VJEŠTINA

- nacionalni program trajne izobrazbe knjižničara potreban za nastavak razvoja certificiranoga nacionalnog programa stalnoga stručnog usavršavanja knjižničara te
- uvođenje profesionalnog e-portfolija koji omogućuje bilježenje, obradu podataka i refleksiju o iskustvima svih oblika učenja i usavršavanja knjižničara i drugih stručnjaka.

RAZINA I VRSTA OBRAZOVANJA

(ISTRAŽIVANJE PROVEDENO U ŠKOLSKOJ GODINI 2015./2016.)

ŽUPANIJA	OSNOVNE ŠKOLE	DIPLOMSKI STUDIJ VSS	PREDDIPLO. STUDIJ VŠS	DIPL. KNJIŽNIČAR	KNJIŽNIČAR	STUDIJ KNJIŽNI.	OSTALO	SREDNJE ŠKOLE	DIPLOMSKI STUDIJ VSS	PREDDIPLO. STUDIJ VŠS	DIPL. KNJIŽNIČAR	KNJIŽNIČAR	STUDIJ KNJIŽNI.	OSTALO
Zagrebačka	48	55	0	52	0	3	0	17	17	0	16	0	1	0
Krapinsko-zagorska	33	32	1	28	0	3	2	9	12	0	7	0	2	3
Sisačko-moslavačka	35	32	5	25	5	1	6	13	13	0	10	0	1	2
Karlovačka	29	27	3	23	3	3	1	13	14	0	13	0	0	1
Varaždinska	42	42	1	37	0	4	2	12	12	1	9	1	0	3
Koprivničko-križevačka	26	25	0	22	0	3	0	8	8	0	7	0	1	0
Bjelovarsko-bilogorska	26	24	2	22	2	1	1	13	12	0	11	0	1	0
Primorsko-goranska	59	60	4	46	4	3	11	32	34	0	26	0	1	7
Ličko-senjska	15	15	1	14	0	0	2	5	5	0	4	0	0	1
Virovitičko-podravska	18	18	2	16	2	0	2	9	9	0	7	0	1	1
Požeško-slavonska	16	16	0	14	0	2	0	6	8	0	8	0	0	0
Brodsko-posavska	33	31	2	29	1	2	1	11	11	0	11	0	0	0
Zadarska	37	34	2	32	0	0	4	20	19	0	13	0	2	4
Osječko-baranjska	72	67	6	59	3	0	11	29	25	1	23	0	0	3
Šibensko-kninska	23	21	2	19	1	0	3	12	12	0	9	0	0	3
Vukovarsko-srijemska	55	57	0	56	0	0	1	15	16	0	16	0	0	0
Splitsko-dalmatinska	93	89	8	74	4	3	16	51	50	1	31	0	7	13
Istarska	48	44	1	34	1	9	1	22	21	0	19	0	2	0
Dubrovačko-neretvanska	31	28	1	23	0	2	4	15	16	0	10	0	2	4
Međimurska	31	29	2	29	2	0	0	7	7	0	7	0	0	0
Grad Zagreb	119	120	1	112	1	2	6	67	62	0	58	0	0	4
Republika Hrvatska	889	866	44	766	29	41	74	386	383	3	315	1	21	49

ZAKON ...(NARODNE NOVINE, BROJ 87/08, 86/09, 92/10,
105/10-ISPR., 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14 I 7/17)

- Učitelji, nastavnici, *stručni suradnici* i ravnatelji školske ustanove imaju pravo i obvezu trajno se stručno osposobljavati i usavršavati.

STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE I USAVRŠAVANJE

- Stručni suradnik knjižničar ima pravo i obvezu stalno se stručno osposobljavati i usavršavati
 - programima usvajanja prakse knjižničnog poslovanja i
 - seminara iz raznih područja knjižničarstva.

ZAKON ... (NARODNE NOVINE, BROJ 87/08, 86/09, 92/10, 105/10-ISPR., 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14 I 7/17)

U državnom proračunu osiguravaju se sredstva i za sufinanciranje, između ostaloga,:

- ◉ opremanja školskih knjižnica obveznom lektirom,
- ◉ programa od zajedničkog interesa za odgojno-obrazovnu djelatnost (... , stručno-pedagoški časopisi, stručne knjige, ...)

FINANCIRANJE

- ❖ **Odgovarajuće financiranje**
 - **mora biti dostatno i redovito**
 - **omogućava planiranje i**
 - **osigurava dugoročan, sustavan i stabilan razvoj djelatnosti.**

DRŽAVNI PRORAČUN RH

za 2017. godinu i projekcije za 2018. i 2019.

Osnovnoškolske knjižnice

- ⊙ 2017. - 2.200.000
- ⊙ 2018. - 3.200.000
- ⊙ 2019. - 4.200.000

Srednjoškolske knjižnice

- ⊙ 2017. - 1.200.000
- ⊙ 2018. - 2.200.000
- ⊙ 2019. - 3.200.000

ZAKONI

- ◉ **Zakon o knjižnicama**

(Narodne novine, broj 105/97, 5/98, 104/00 i 69/09)

- ◉ **Zakon o Agenciji za odgoj i obrazovanje**

(Narodne novine, broj 85/06)

DRŽAVNI PEDAGOŠKI STANDARD OSNOVNOŠKOLSKOG SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA

- Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja u RH utvrđuju se minimalni *infrastrukturni, financijski i kadrovski uvjeti* za ostvarivanje i razvoj djelatnosti i podjednaki uvjeti za ujednačeni razvoj osnovnog školstva na čitavom području Republike Hrvatske.

DPS (NARODNE NOVINE, BROJ 63/08 I 90/10)

Stručni suradnici

potrebni za odgojno-obrazovni rad osnovne škole su: pedagog, psiholog, stručnjak edukacijsko-rehabilitacijskog profila, knjižničar i zdravstveni radnik.

DPS (NARODNE NOVINE, BROJ 63/08 I 90/10)

- Svaka redovita osnovna škola koja ima do 180 učenika zapošljava dva stručna suradnika od kojih jedan mora biti pedagog.
- Osnovna škola koja ima više od 180, a manje od 500 učenika zapošljava 3 stručna suradnika.
- Škola koja ima više od 500 učenika zapošljava 4 stručna suradnika.

* Koeficijent izvodljivosti standarda “3”, do kraja 2017. godine.

DPS (NARODNE NOVINE, BROJ 63/08 I 90/10)

Veličina prostora knjižnice ovisi o broju učenika, odnosno broju razrednih odjela.

- * Koeficijent izvodljivosti standarda “0”, odmah (dogradnja i rekonstrukcija postojeće škole).
- * Koeficijent izvodljivosti standarda “3”, do kraja 2017. godine (nove škole).
- * Koeficijent izvodljivosti standarda “4”, do kraja 2022. godine (za sve škole u RH).

DRŽAVNI PEDAGOŠKI STANDARD SREDNJOŠKOLSKOG SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA

- Državnim pedagoškim standardom srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja utvrđuju se mjerila za *materijalne, financijske, kadrovske i druge uvjete* nužne za ostvarivanje odgojno-obrazovne djelatnosti i podjednaki razvoj sustava srednjeg školstva na čitavom području Republike Hrvatske.

DPS (NARODNE NOVINE, BROJ 63/08 I 90/10)

Stručni suradnici

u srednjoj školi su: pedagog, psiholog,
knjižničar i stručnjak edukacijsko-
rehabilitacijskog profila.

DPS (NARODNE NOVINE, BROJ 63/08 I 90/10)

- Škola do 180 učenika zapošljava dva stručna suradnika od kojih jedan mora biti pedagog.
- Škola s više od 180, a manje od 500 učenika zapošljava 3 stručna suradnika sukladno vrstama i opsegu programa koji izvodi.
- Škola s više od 500 učenika zapošljava 4 stručna suradnika po istom kriteriju odabira profila stručnog suradnika.

* Koeficijent izvodljivosti standarda “0”,
odmah.

DPS (NARODNE NOVINE, BROJ 63/08 I 90/10)

Veličina prostora knjižnice ovisi o broju učenika odnosno broju razrednih odjela.

* Koeficijent izvodljivosti standarda “3”, do kraja 2017. godine (nove škole).

* Koeficijent izvodljivosti standarda “4”, do kraja 2022. godine (dogradnja i rekonstrukcija postojeće škole).

DPS (NARODNE NOVINE, BROJ 63/08 I 90/10)

Učenički dom

Dom zapošljava stručne suradnike:
knjižničara i informatičara.

- * Koeficijent izvodljivosti standarda “0”,
odmah.

DPS (NARODNE NOVINE, BROJ 63/08 I 90/10)

Veličina prostora knjižnice i čitaonice u učeničkom domu ovisi o broju učenika.

- * Koeficijent izvodljivosti standarda “0”, odmah (novi domovi).
- * Koeficijent izvodljivosti standarda “4”, do kraja 2022. godine (dogradnja i rekonstrukcija postojećih domova).

STANDARD ZA ŠKOLSKE KNJIŽNICE

(NARODNE NOVINE, BROJ 34/00)

određuju minimalne uvjete koji se odnose na:

- ⊙ knjižničnu građu,
- ⊙ knjižnično osoblje,
- ⊙ prostor i
- ⊙ opremu za obavljanje djelatnosti školskih knjižnica.

PROVEDBENI PROPISI

- Provedbenim propisima pobliže se uređuje ova djelatnost s obzirom na razinu i vrstu stručne spreme, normu rada itd., a time se reguliraju prava i obveze, uvjeti i način provedbe te ostalo.

ZAKLJUČAK

Rezultati analize istraživanja

- upozoravaju na probleme kojima su opterećene školske knjižnice te
- upućuju na angažiranje svih relevantnih čimbenika koji su vezani uz rad školskih knjižnica kako bi se otklonili nedostatci.

- Potrebno je osigurati dostupan, vrijednosno usmjeren te cjeloživotnim učenjem usklađen sustav odgoja i obrazovanja -
 - dostupnost podataka o knjižničnoj građi svim korisnicima,
 - pristup svim relevantnim informacijama te
 - njegovanje posebnih odgojno-obrazovnih i komunikacijskih potreba učenika i učitelja.

HVALA NA POZORNOSTI!

